

โครงการอบรมเสริมสร้างความรู้

เรื่อง ความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐ

แก่บุคลากรหน่วยงานและสถาบันอุดมศึกษา

ในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)

วันพุธที่ 6 กันยายน 2566

โดย นางกิตติมา อังกิ้นันท์

ความเป็นมา

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

- รับผิดตาม ปพพ. (จงใจ/ ประมาทเลินเล่อ)
- รับผิดเต็มจำนวน
- รับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม
- ฟ้องล้มละลายได้

ขั้นตอนการปฏิบัติ
ระเบียบความรับผิดชอบ
ของข้าราชการในทางแพ่ง
พ.ศ. 2503

ก่อน ปี

พ.ศ. 2539

พ.ศ. 2539

พรบ.ความรับผิดทางละเมิด
ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539

- รับผิดเฉพาะกรณีจงใจ/
ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง
- หักส่วนความรับผิดโดยอาจไม่
เต็มจำนวนความเสียหายก็ได้
- รับผิดเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น
- ฟ้องล้มละลายไม่ได้ (ข้อ 27
ของระเบียบสำนักนายกฯ)

ขั้นตอนการปฏิบัติ
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ
พ.ศ. 2539

หลักการทำละเมิด

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา 420

“ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

องค์ประกอบละเมิด

1. ผู้ใดทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย
2. กระทำโดยจงใจ หรือ ประมาทเลินเล่อ
3. การกระทำนั้นทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น

หลักการ

การกระทำโดยจงใจ

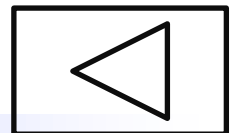
การกระทำโดยรู้สำนึกถึงผลเสียหายที่จะเกิดจากการกระทำของตน โดยไม่คำนึงถึงผลเสียหายจะมากน้อยเพียงใดก็ไม่สำคัญ แม้ผลเสียหายจะมากกว่าหรือน้อยกว่าที่คิดก็ถือเป็นการกระทำโดยจงใจ หากกระทำไปโดยรู้ว่าการกระทำนั้น จะเกิดผลเสียหายแก่เขา ก็เป็นการจงใจกระทำละเมิดแล้ว

“ประมาท”

- 1 การกระทำ ที่มีได้กระทำโดยเจตนา
- 2 แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจะต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์
- 3 และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

หลักการความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

1. เจ้าหน้าที่กระทำต่อบุคคลอื่น / หน่วยงานของรัฐ โดยผิดกฎหมาย
2. กระทำโดยจงใจ หรือ ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง
3. การกระทำนั้นทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น/ หน่วยงานของรัฐ

“ประมาทเดินเล่ออย่างร้ายแรง”

- 1 มีลักษณะไปในทางที่บุคคลนั้น ได้กระทำไปโดยขาดความระมัดระวัง
- 2 ที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐานอย่างมาก เช่น พังคาดเห็นได้ว่าความเสียหายอาจเกิดขึ้นได้ หรือ หากระมัดระวังสักเล็กน้อย ก็คงคาดเห็นการอันอาจเกิดความเสียหายเช่นนั้น

(ที่ นร 0601/87 ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2540)

“ประมาทเดินเล่ออย่างร้ายแรง”

การกระทำโดยมิได้เจตนาแต่เป็นการกระทำ
ซึ่งบุคคลพึงคาดหมายได้ว่าอาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น
และหากใช้ความระมัดระวังแม้เพียงเล็กน้อยก็อาจป้องกัน
มิให้เกิดความเสียหายได้แต่กลับมิได้ใช้ความระมัดระวัง
เช่นนั้นเลย

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด อ. ๑๐/๒๕๕๒)

“ประเภทเล่นเล่ออย่างร้ายแรง”

1. ไม่ได้ใช้ความระมัดระวังเลยสักนิด
2. ทำผิดซ้ำ ๆ ในเรื่องแบบเดียวกัน
3. ปฏิบัติผิดมาตรฐานวิชาชีพ
4. ฝ่าฝืนกฎหมาย/ระเบียบ
5. กฎหมาย/ระเบียบ กำหนด วิธีปฏิบัติไว้
แต่ไม่ได้ทำ หรือปฏิบัติตามนั้น

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

- บทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่” และ “หน่วยงานของรัฐ” (มาตรา 4)
- การทำละเมิดในกรณีที่เจ้าหน้าที่ได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา 5)
- การทำละเมิดที่มีใช้การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา 6)
- การขอให้ศาลเรียกเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐแล้วแต่กรณีเข้ามาเป็นคู่ความในคดี (มาตรา 7)
- การเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐ (มาตรา 8)
- การกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงตามกฎหมายความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (มาตรา 8)
- อายุความในการเรียกให้อีกฝ่ายหนึ่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 9)
- อายุความของสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ (มาตรา 10)
- การยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 11)
- การเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชำระเงินให้แก่หน่วยงานของรัฐ (มาตรา 12)
- การจัดให้มีระเบียบเพื่อให้เจ้าหน้าที่ซึ่งต้องรับผิดสามารถผ่อนชำระเงินที่จะต้องรับผิดได้ (มาตรา 13)

เจ้าหน้าที่

- ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง ผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะกรรมการหรือฐานะอื่นใด บรรดาซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือถูกสั่งให้ปฏิบัติงานแก่หน่วยงานของรัฐ (ม.4 / ข้อ 4)

- **กรรมการ**

- คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ
- คณะกรรมการซื้อจ้าง
- คณะกรรมการตามระเบียบการเงิน เช่น คกก.เก็บรักษาเงิน
- คณะกรรมการที่แต่งตั้งเฉพาะเรื่อง

- **ลูกจ้าง**

- ลูกจ้างประจำ
- ลูกจ้างชั่วคราว
- มิใช่จ้างเหมาบริการ

หน่วยงานของรัฐ (บ. 4 / ข้อ 6)

- กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานอื่นที่มีฐานะเป็นกรม
- ราชการส่วนภูมิภาค
- ราชการส่วนท้องถิ่น
- รัฐวิสาหกิจ ตั้งโดย พ.ร.บ. หรือ พ.ร.ฎ.
- หน่วยงานอื่นที่มี พ.ร.ฎ. กำหนด

รัฐวิสาหกิจ

อยู่ภายใต้ พ.ร.บ. ๙

พ.ร.บ. การประปาส่วน
ภูมิภาค พ.ศ. 2522

พ.ร.บ.การนิคมอุตสาหกรรม
แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522

พ.ร.บ.ธนาคารเพื่อการส่งออกและ
นำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2536

พ.ร.ฎ. จัดตั้งองค์การ
จัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2538

พ.ร.บ.การทางพิเศษแห่ง
ประเทศไทย พ.ศ. 2550

พ.ร.บ.การยางแห่งประเทศไทย
พ.ศ. 2558

05/09/66

ไม่อยู่ภายใต้ พ.ร.บ. ๙

- ตั้งตาม พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535

- ตั้งตาม ป.พ.พ.

หน่วยงานที่มี พ.ร.ฎ. กำหนด

ประเภทของการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่

1. ละเมิดต่อบุคคลภายนอก
2. ละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

การกระทำละเมิดต่อเอกชน / บุคคลภายนอก

ความเสียหายของเอกชน

กรณีความเสียหายของเอกชน

**อุปกรณ์ก่อสร้างควบคุมการทำงานและ
จอสถงผลรถแบคโฮของกลางสูญ
หาย**

**ศาลมีคำพิพากษาให้กรมป่าไม้ใช้
ค่าเสียหายแก่เจ้าของรถ**

ทวาคเสียวไปเทม!?

**ศาลพิพากษาให้ สพลฐ และโรงเรียนร่วม
จ่ายเงินแก่ผู้ปกครองนักเรียนที่พลัดตก
อาคาร**

เรียกร้องเงินชดเชย ผู้ต้องยังเสียชีวิตในเรือนจำ

ความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา 5 หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่ง
ละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้**กระทำในการปฏิบัติหน้าที่** ในกรณีนี้
ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้อง
เจ้าหน้าที่ไม่ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ซึ่ง**ไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐ**
แห่งใดให้ถือว่า**กระทรวงการคลัง**เป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดชอบ
วรรคหนึ่ง

ความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา 6 ถ้าการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่มิใช่การกระทำ
ในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการนั้นเป็นการเฉพาะตัว
ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องเจ้าหน้าที่ได้โดยตรง แต่จะฟ้องหน่วยงาน
ของรัฐไม่ได้

ผู้เสียหาย

บุคคลภายนอก (ม. 5)

- ลูกค้ายธนาคาร
- คนไข้/เด็กนักเรียน
- ผู้ใช้รถใช้ถนน
- เกษตรกร
- ประชาชนทั่วไป
- นิติบุคคล

ความรับผิดชอบในความเสียหายต่อบุคคลภายนอก

สิทธิของบุคคลภายนอก

(เลือกทางใดทางหนึ่ง)

๑.ฟ้อง
คดีต่อ
ศาล

หรือ

๒.ยื่นคำขอ
ต่อ
หน่วยงาน
ของรัฐ

- 1 ปีนับแต่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
- ไม่เกิน 10 ปีนับแต่วันทำละเมิด
- 1 ปีนับแต่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
- ไม่เกิน 10 ปีนับแต่วันทำละเมิด

สิทธิการดำเนินคดีของผู้เสียหาย

ฟ้องเจ้าหน้าที่ /
หน่วยงานของรัฐ

ฟ้องผิด ฟ้องใหม่
ได้ ภายใน 6 เดือน

อายุความการใช้สิทธิ
1 ปี / 10 ปี (ป.พ.พ.
ม.448)

การยื่นคำขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

การร้องขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (ม.11)

กรณีผู้เสียหายเห็นว่าหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบตามมาตรา 5 และได้ยื่นคำขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

- ออกใบรับคำขอเป็นหลักฐาน
- พิจารณาภายใน 180 วัน
- ขยายไม่เกิน 180 วัน

(อำนาจ ร.ม.ต.)

เลขทะเบียนคดี _____
วันที่ _____
เจ้าหน้าที่ผู้รับ _____

แบบคำขอให้หน่วยงานของรัฐคดีใช้คำสินไหมทดแทนจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่

เรียน _____

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) _____ อายุ _____ ปี
เลขประจำตัวประชาชน _____ ที่อยู่ (ที่ติดต่อได้) _____
โทร. _____ เป็นผู้เสียหาย โดยได้รับความเสียหายจากการกระทำ
ละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐ นาย (นาย/นาง/นางสาว) _____
ตำแหน่ง _____ สังกัด (สำนัก/กอง/ศูนย์) _____
กรม/สำนักงาน _____ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ข้อเท็จจริง _____

๒. ข้าพเจ้ามีความประสงค์ขอให้ กรม/สำนักงาน _____
คดีใช้คำสินไหมทดแทนความเสียหายให้แก่ข้าพเจ้า โดยมีรายละเอียดความเสียหายตามจริง ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ค่าเสียหายต่อร่างกายและชีวิต

- (๑) ค่ารักษาพยาบาล จำนวน _____ บาท
(๒) ค่าขาดประโยชน์ที่นำมาได้ในระหว่างเจ็บป่วย จำนวน _____ บาท
(๓) ค่าขาดหรือแทนการสูญเสียอวัยวะ หรือสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานของอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนของร่างกาย จำนวน _____ บาท
(๔) ค่าปลงศพและค่าใช้จ่ายอื่นจำเป็นในการจัดการศพ จำนวน _____ บาท
(๕) ค่าขาดไร้อุปการะ จำนวน _____ บาท

ส่วนที่ ๒ ค่าเสียหายต่อทรัพย์สิน (ระบุทรัพย์สินที่เสียหาย)

- (๑) _____ จำนวน _____ บาท
(๒) _____ จำนวน _____ บาท
(๓) _____ จำนวน _____ บาท

ส่วนที่ ๓ ค่าเสียหายอื่น ๆ

- (๑) _____ จำนวน _____ บาท
(๒) _____ จำนวน _____ บาท
(๓) _____ จำนวน _____ บาท

รวมเป็นค่าเสียหายทั้งสิ้นจำนวน _____ บาท (.....)

๓. หลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณา
 สิวบาดแผลรอยงูยัก สิวบาดแผลหรือรอยขีดข่วน หรือสิวบาดแผลที่ติดอยู่บนผิวหนังที่ทาบไว้ของหน่วยงานรัฐมาให้
 สิวบาดแผลเย็บปาก และสำเนาใบรับรองแพทย์ของผู้เสียหาย (กรณีผู้เสียหายยื่นคำขอเสียชีวิต)

- หลักฐานการแพทย์ (กรณีผู้ยื่นคำขอลงเป็นผู้สมัครหรือบุตรของผู้เสียชีวิต)
 หลักฐานการรับมอบบุตร (กรณีผู้ยื่นคำขอเป็นบุตรนอกสมรสของผู้เสียชีวิต)
 หลักฐานการแจ้งความและทวงถามแก่ทางครอบครัวของครอบครัว (ถ้ามี)
 ค่าพิพาทศาลที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)
 หลักฐานการรักษาพยาบาล (กรณีขอใช้ศพใช้ค่ารักษาพยาบาล)
 หลักฐานที่แพทย์รับรองให้บุคคลวิกลจริต (กรณีแพทย์ให้คำปรึกษาว่าบุคคลที่ มาทาบไว้
มรทาบเจ็บป่วย)

4. หลักฐานทางการแพทย์ว่า ผู้เสียหายที่ต้อสูญเสียอวัยวะ ตกเป็นผู้พิการหรือทุพพลภาพ (กรณีขอค่าชดเชยและการดูแลเลี้ยงดูหรือเงินหรืออุปการะในการดำรงชีพของอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนกว่ามาทาบ)

- หลักฐานที่ทาบไว้ของผู้เสียหาย (กรณีขอใช้ศพใช้ค่าขาดไร้อุปการะ)
 หลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกันคำเสียหายที่ยื่นคำขอ _____

๕. ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คำสินไหมทดแทนความเสียหายที่ได้ร้องขอต่อหน่วยงานของรัฐมิได้สูงเกินสมควรและเป็นค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจริง
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ _____ (ผู้เสียหาย)
(.....)
วันที่ _____

ใบรับคำขอ

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว)ตำแหน่ง.....
หน่วยงานได้รับคำขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหาย
กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกของ (นาย/นาง/นางสาว).....
เลขที่รับ ลงวันที่ไว้เรียบร้อยแล้ว

โทร. ติดต่อสอบถาม

(หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0410.2/ว 12 ลว. 27 ก.พ. 2558)

ประกาศกระทรวงการคลัง

เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐ
กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2554
(ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม 128 ตอนพิเศษ 126 ง วันที่ 20 ตุลาคม 2554)

1. ความเสียหายหรือสูญหายแก่ทรัพย์สิน

- กรณีเป็นเงินให้ชดใช้เป็นเงินตามจำนวนที่เสียหาย
- กรณีเป็นทรัพย์สินอื่น

ก.ราคาสุทธิหลังหักค่าเสื่อม หรือ

ข.ใช้ค่าซ่อมให้กลับสู่สภาพเดิมก่อนเสียหาย

2. ความเสียหายแก่ร่างกายหรือชีวิต

-ค่ารักษาพยาบาล จ่ายจริงและจำเป็นรายละไม่เกิน **50,000** บาท

-ค่าขาดประโยชน์

ก.รายได้ไม่แน่นอน อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ไม่เกินวันละ **300** บาท
ไม่เกิน **60** วัน หรือ

ข.รายได้แน่นอน ไม่เกิน 2 เดือน เดือนละไม่เกิน **15,000** บาท

-ค่าชดเชยสูญเสียอวัยวะหรือสมรรถภาพในการทำงาน अनुโลमใช้ตาม
กฎกระทรวงฯ พรบ.สงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือ
ราชการฯ พ.ศ.2543 แต่ไม่เกิน **100,000** บาท

-ค่าปลงศพและจัดการศพ จ่ายจริงไม่เกิน 40,000 บาท

-ค่าขาดอุปการะ ทายาทคนละ 20,000 บาท

ถ้าจะจ่ายเกินกว่านี้ ให้ขอตกลงกระทรวงการคลังเป็นรายกรณี

การกระทำละเมิดต่อเอกชน/บุคคลภายนอก

คำพิพากษาที่ อ.498/2557

... เมื่อกฎหมายกำหนดระยะเวลาให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาคำขอ
ไว้ชัดเจน หากพ้นกำหนดระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่
หน่วยงานของรัฐออกใบรับคำขอแล้วผู้ขอไม่ได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย
และไม่ได้รับแจ้งการขยายระยะเวลาพิจารณาคำขอดังกล่าวออกไป
ถือว่าหน่วยงานของรัฐมีคำวินิจฉัยปฏิเสธคำขอโดยปริยาย ผู้เสียหาย
ย่อมรู้เหตุแห่งการฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่
วันที่หน่วยงานของรัฐออกใบรับคำขอ หากผู้เสียหายประสงค์จะฟ้อง
คดีต่อศาลขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐรับ
ผิดคดีใช้ค่าสินไหมทดแทนจะต้องใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลภายในเก้าสิบ
วันนับแต่วันที่พ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่หน่วยงานของ
รัฐออกใบรับคำขอ ...

การกระทำละเมิดต่อเอกชน/บุคคลภายนอก

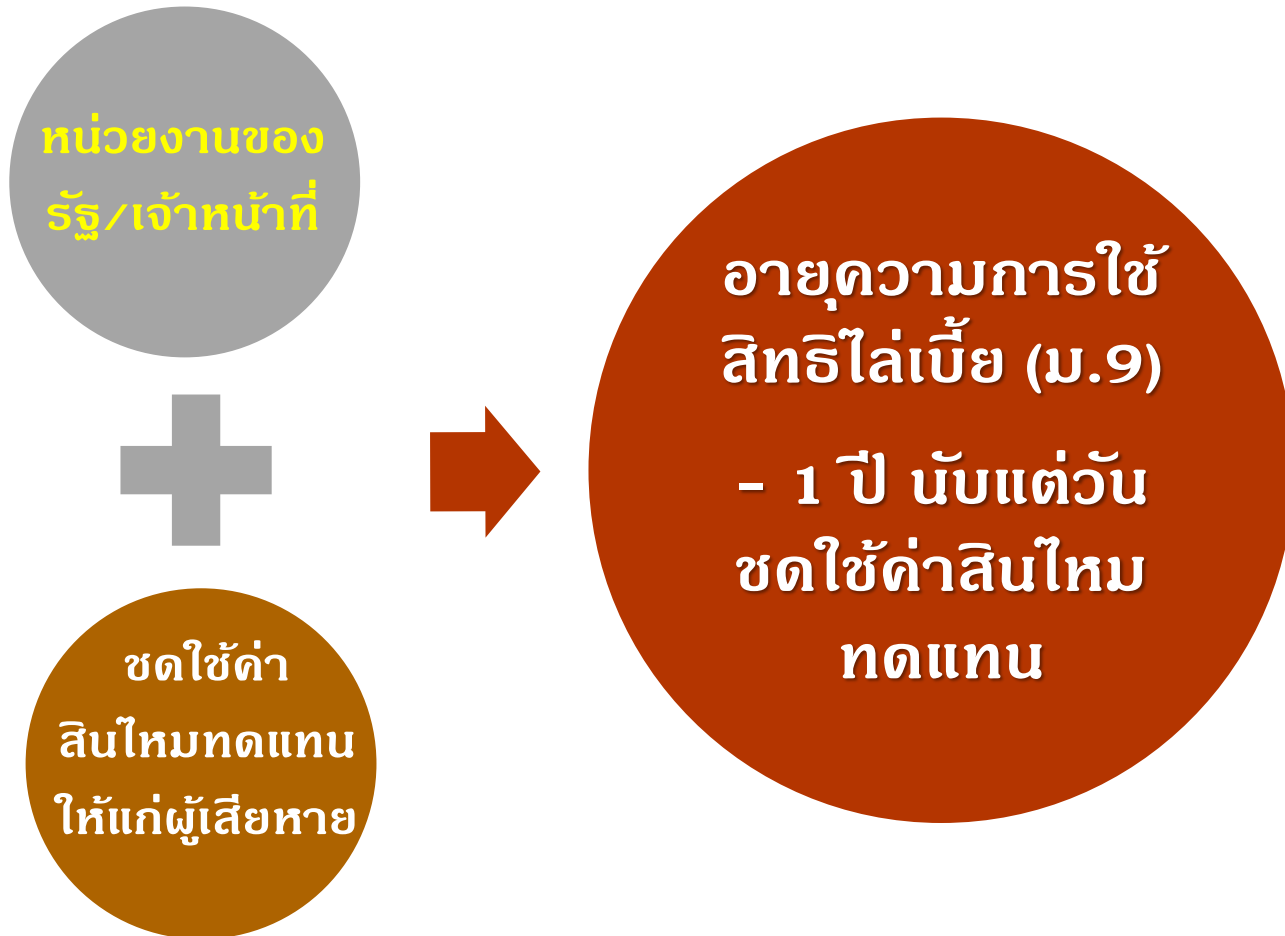
การใช้สิทธิไล่เบียดกับเจ้าหน้าที่

มาตรา 9 ถ้าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้
กำลังใหม่ทดแทนแก่ผู้เสียหาย สิทธิที่จะเรียกให้
อีกฝ่ายหนึ่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนให้มีกำหนด
อายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐหรือ
เจ้าหน้าที่ได้ใช้กำลังใหม่ทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย

การกระทำละเมิดต่อเอกชน/บุคคลภายนอก

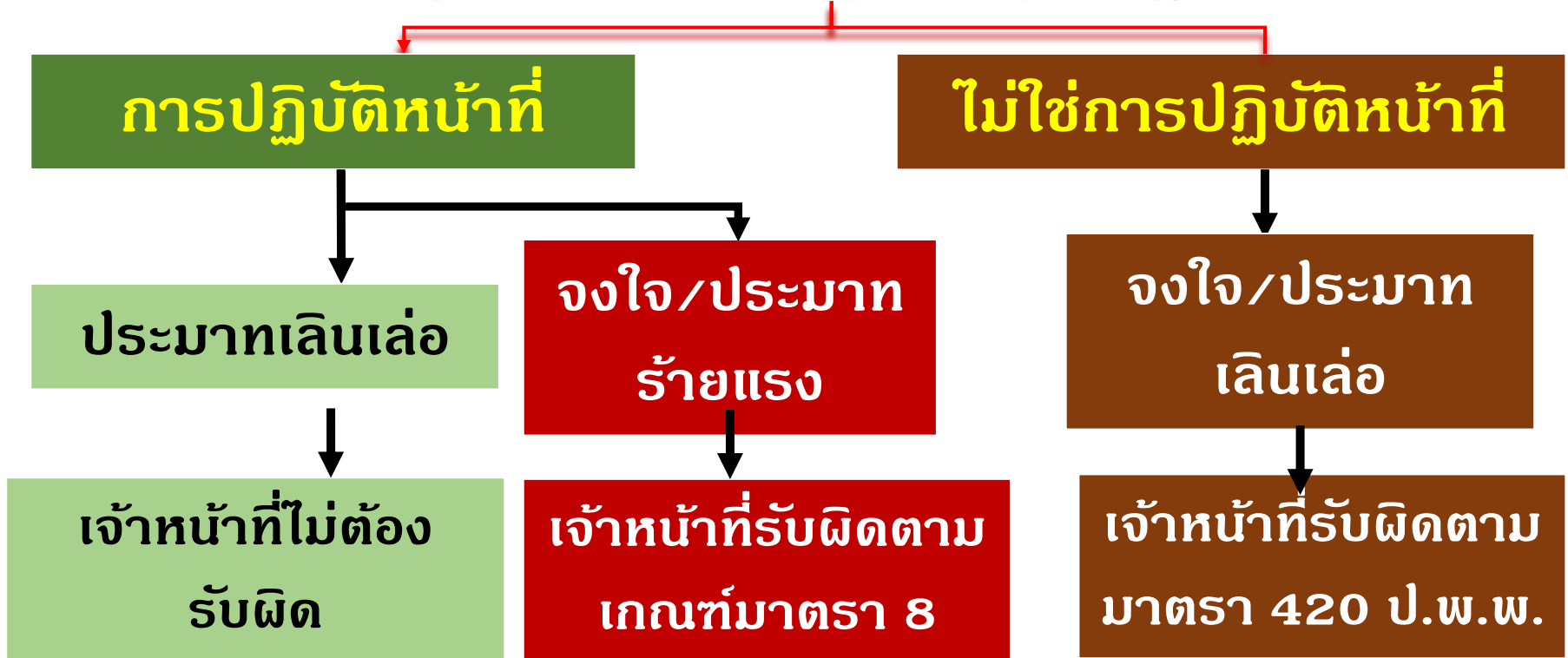
การใช้สิทธิไล่เบียดกับเจ้าหน้าที่

การกระทำละเมิดต่อเอกชน/บุคคลภายนอก

การใช้สิทธิไล่เบียดกับเจ้าหน้าที่

การกระทำละเมิดต่อเอกชน/บุคคลภายนอก

สิทธิไต่เบี่ยของหน่วยงานของรัฐ

1. เจ้าหน้าที่ กระทำโดยจงใจ/ประมาท
เลินเล่ออย่างร้ายแรง (ม.8 วรรค 1)
2. คำนึงถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำ
และความเป็นธรรม (ม.8 วรรค 2)
3. หักส่วนความเสียหาย (ม.8 วรรค 3)
4. ไม่นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้
บังคับ (ม.8 วรรค 4)

The Comptroller General's Department (CGD)

การดำเนินการ

เจ้าหน้าที่ที่กระทำละเมิดต่อเอกชน

การปฏิบัติหน้าที่

มิใช่การปฏิบัติหน้าที่

1

ยื่นคำขอ
ค่าเสียหายต่อ
หน่วยงานฯ ม.11

2

ฟ้องหน่วยงานฯ
ต่อศาล

พอใจ

ไม่พอใจ

ฟ้องหน่วยงานฯ
ต่อศาล

ศาล
ปกครอง

ศาล
ยุติธรรม

ไม่ชดใช้

ชดใช้

ใช้สิทธิไล่เบียด

ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ ค่าสินไหมทดแทน กรณี เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำ ละเมิดต่อบุคคลภายนอก ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2554 เช่น ชดใช้เป็นเงินตามจำนวน ที่เสียหาย ค่ารักษาพยาบาล ไม่เกิน 50,000 บาท ค่าปลงศพและจัดการศพ ไม่เกิน 40,000 บาท

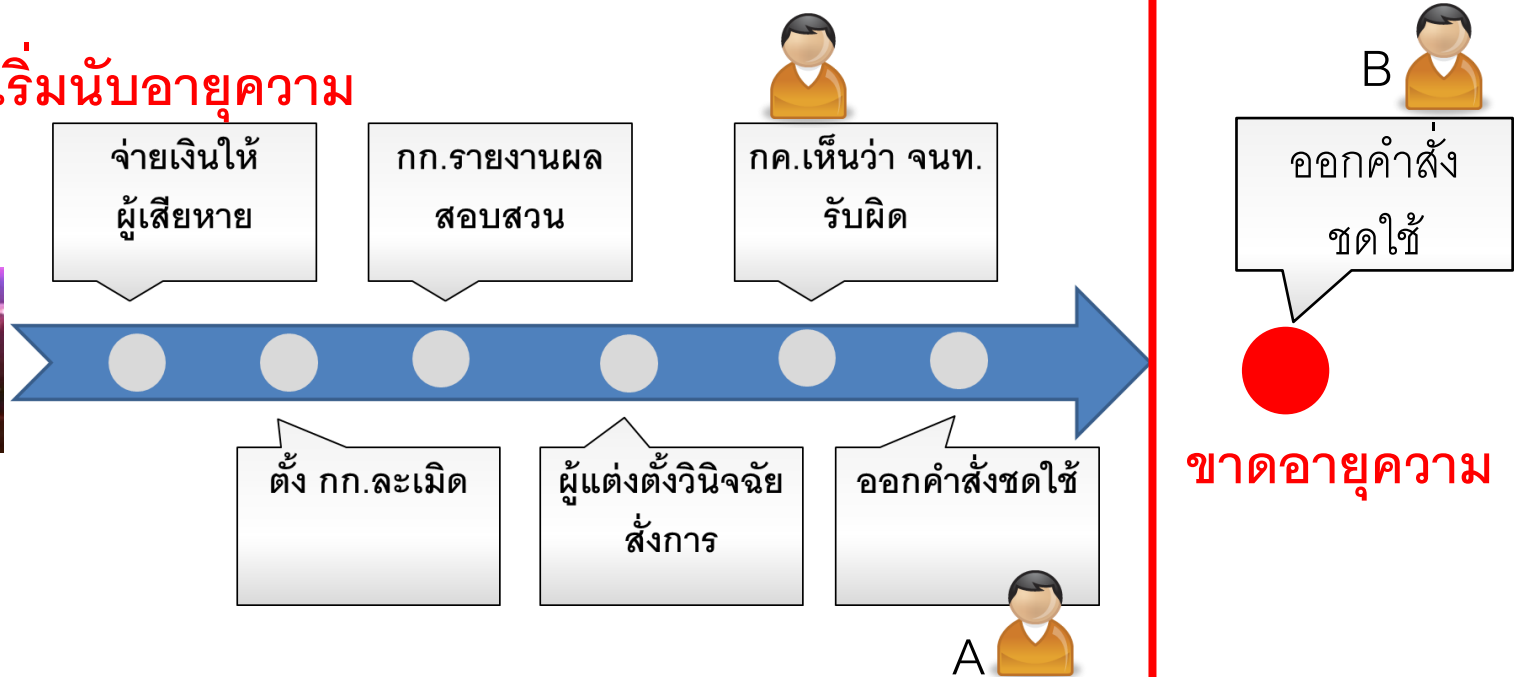
อายุความ (ม.9)

1 ปี

วันเริ่มนับอายุความ

เกิดเหตุ

การกระทำละเมิด ต่อหน่วยงานของรัฐ

ความเสียหายของรัฐ

การกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

มาตรา 10 วรรคแรก ในกรณีเจ้าหน้าที่ที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็หน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นสังกัดอยู่หรือไม่ ถ้าเป็การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา 8 มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้าไม่ใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ให้บังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

การกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำในการปฏิบัติหน้าที่

บังคับตาม ม.8 โดยอนุโลม

1. เจ้าหน้าที่ กระทำโดยจงใจ/ประมาท
เลินเล่ออย่างร้ายแรง (ม.8 วรรค 1)
2. ดำเนินถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำ
และความเป็นธรรม (ม.8 วรรค 2)
3. หักส่วนความเสียหาย (ม.8 วรรค 3)
4. ไม่นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้
บังคับ (ม.8 วรรค 4)

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำมิใช่การใช้การปฏิบัติหน้าที่

บังคับตาม ป.พ.พ

กระทำประมาทเลินเล่อ

รับผิดชอบลักษณะลูกหนี้ร่วมได้

การนำรถไปจอดนอกสถานที่ราชการ

การใช้ขออนุญาตนำรถยนต์ไปเก็บรักษาที่อื่นเป็นการชั่วคราว ต้องมีเหตุดังนี้

- ส่วนราชการต้องไม่มีสถานที่เก็บรักษาปลอดภัยเพียงพอ
- ต้องมีราชการจำเป็นเร่งด่วนหรือปฏิบัติราชการลับ

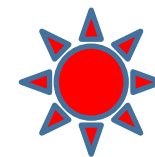
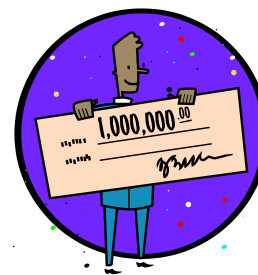
ผู้มีอำนาจอนุญาตจะพิจารณาได้เฉพาะเป็นการชั่วคราวและเป็นครั้งคราว จะอนุญาตเป็นการถาวรหรือทุกวันไม่ได้ และต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง

ตัวอย่างการกระทำที่ถือเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง (ศาลปกครองเห็นพ้องกับกรมบัญชีกลาง)

ลงลายมือชื่อในเช็คที่มีความบกพร่อง เช่น

- มีช่องว่างด้านหน้าตัวเลขตัวอักษร
- ไม่ขีดคั่นหน้าหลัง
- ไม่ขีดคำว่า หรือผู้ถือ ออก
- ไม่ขีดคร่อมเช็ค

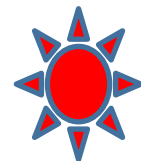

ความบกพร่องของหน่วยงานหรือระบบการดำเนินการของส่วนรวม

- ❶ มีเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานไม่เต็มอัตรากำลัง
- ❷ มีกฎระเบียบจำนวนมาก และต้องปฏิบัติตามระเบียบต่าง ๆ นั้นในระยะเวลาจำกัด
- ❸ การคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการของผู้ถูกฟ้องคดีบกพร่อง ทำให้ได้คนที่ไม่ดีเข้ารับราชการ
- ❹ เป็นเรื่องที่ตรวจพบได้ยาก มีการทำผิดต่อเนื่องถึง 1 ปี 8 เดือน

ความบกพร่องของหน่วยงานหรือ ระบบการดำเนินการของส่วนรวม(ต่อ)

- ❶ ไม่ได้วางระเบียบหรือวิธีการควบคุมดูแล และคำสั่งไม่ชัดเจน (อ.214/2549)
- ❷ จำนวนคนไม่สัมพันธ์กับงาน (อ.689/2558), หรือ
- ❸ งานประจำเยอะมาก หรือต้องทำในระยะเวลาที่เร่งรัด
- ❹ แต่งตั้งบุคคลไม่เหมาะสมกับงาน (อ.2058/2559)
ระบบการตรวจสอบไม่ดี (อ.439/2555)

การกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

อายุความ

มาตรา 10 วรรคสอง สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนและกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบ แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิดชอบ ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

การกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

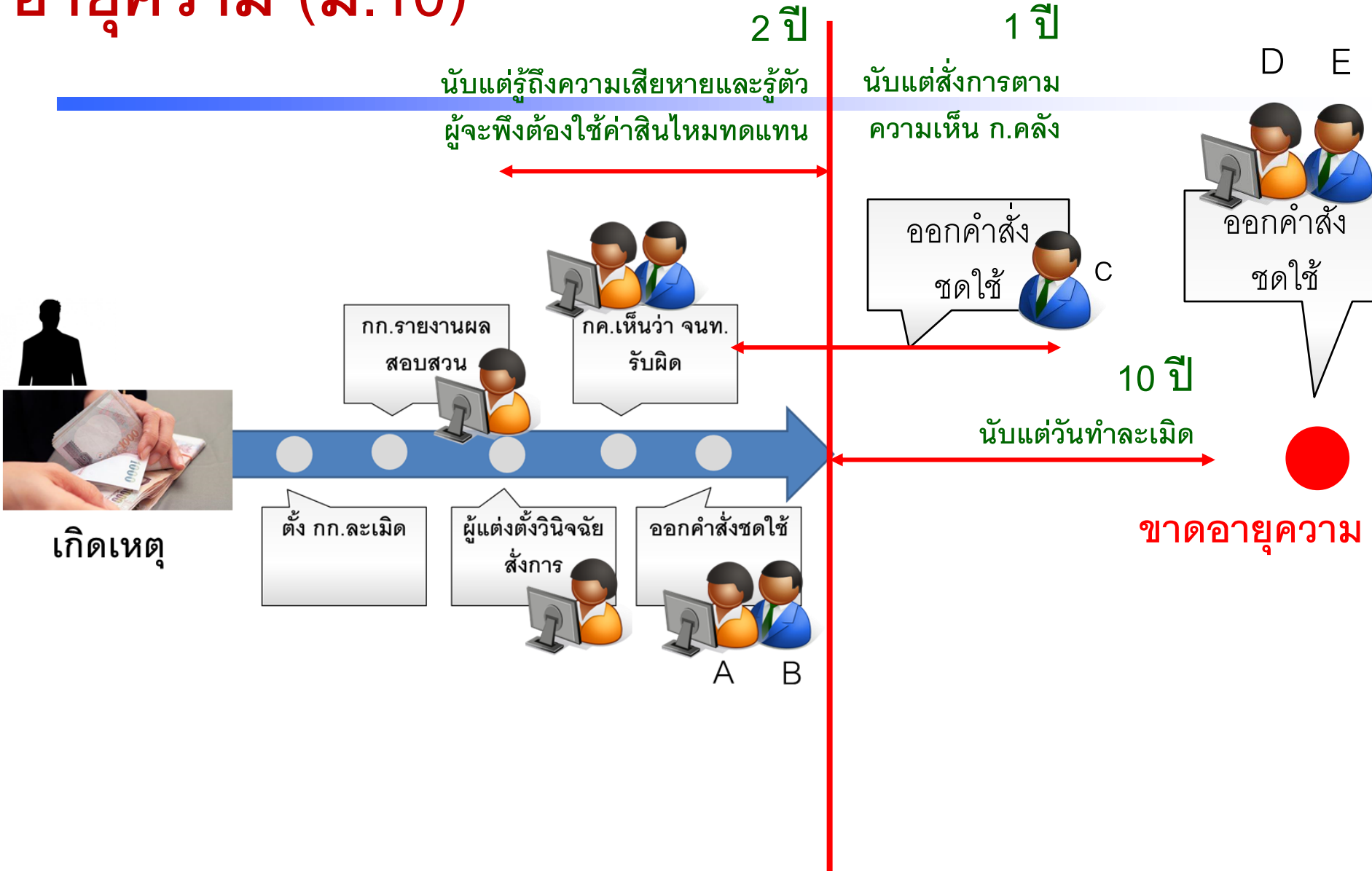
อายุความการเรียก
ชดใช้ค่าเสียหาย

2 ปี นับแต่วันที่
หน่วยงานของรัฐ
ถึง การ ละเมิด
และรู้ตัวเจ้าหน้าที่
ผู้จะพึงต้องชดใช้
ค่าสินไหมทดแทน

1 ปี นับแต่วันที่
หน่วยงานของรัฐ
มี คำ สั่ง ตา ม
ความ เห็น ของ
กระทรวง การคลัง

ปฏิบัติหน้าที่ + ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่

อายุความ (ม.10)

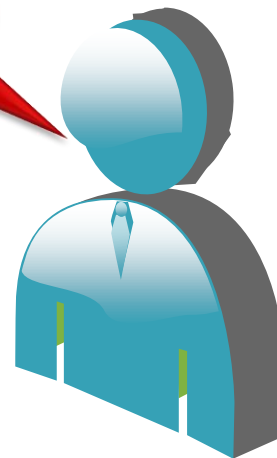
การเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

กรณีเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่

- ละเมิดต่อเอกชน/
บุคคลภายนอก (ม.8)
- ละเมิดต่อหน่วยงาน
ของรัฐ (ม.10 + ม.8)

ออกคำสั่ง
เรียกให้ชดใช้
(คำสั่งทาง
ปกครอง)

ใช้มาตรการทาง
ปกครอง
(พ.ร.บ.วิ ปกครอง
ม.63/1-63/25 โดย
ยึด/อายัดทรัพย์สิน)*

อุทธรณ์
คำสั่งทาง
ปกครอง

Company Logo

*พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 69 ก วันที่ 27 พ.ค. 2562

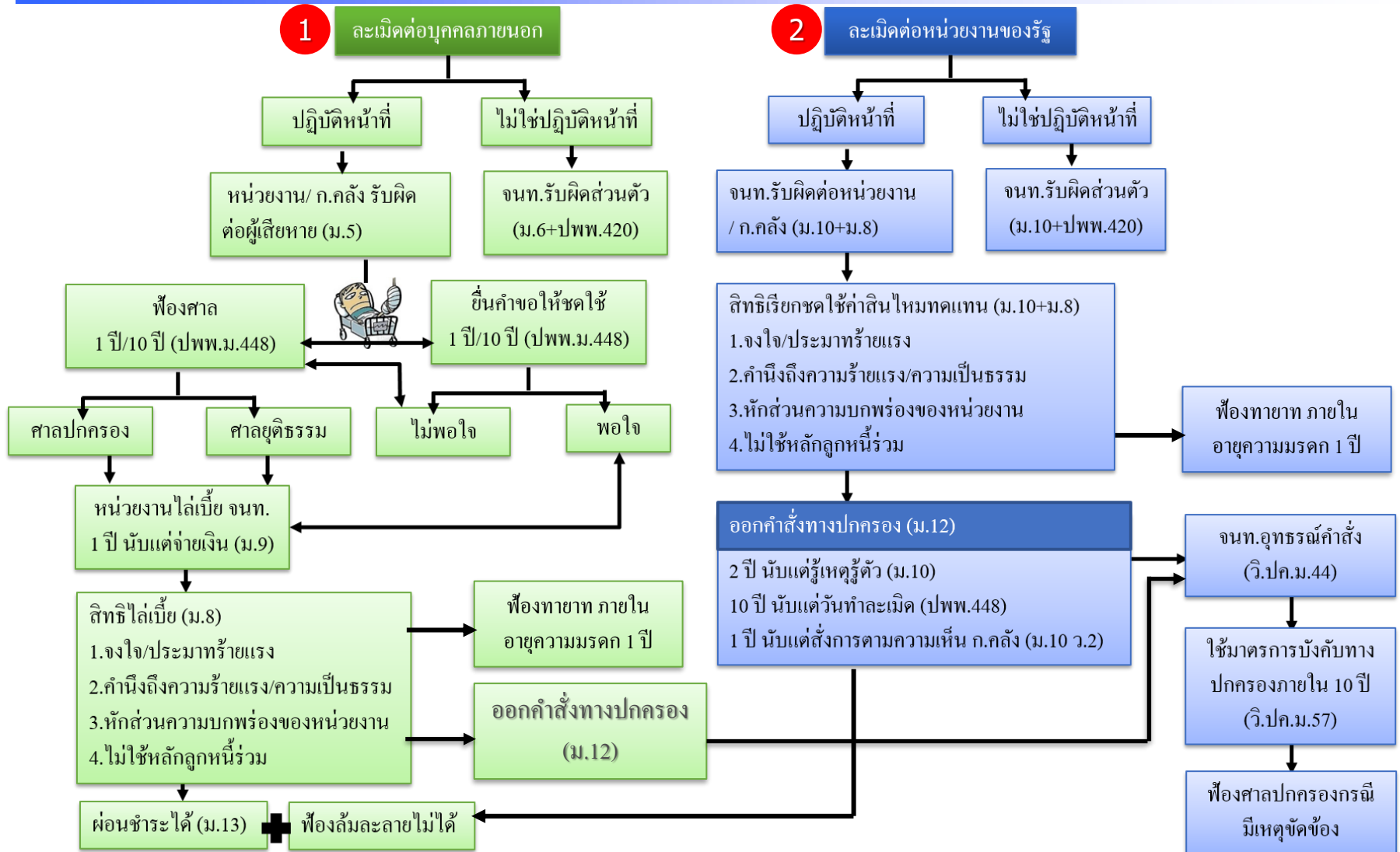

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

การออกคำสั่ง / อุทธรณ์ / บังคับทางปกครอง

- หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เสียหาย และมีใช้ผู้มีส่วนได้เสีย เป็นผู้ใช้อำนาจออกคำสั่งเรียกชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ (มาตรา 12)
- คำสั่งเรียกชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ต้องแจ้งสิทธิอุทธรณ์และสิทธิฟ้องคดีต่อศาล ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
- หากเจ้าหน้าที่ปฏิเสธการชดใช้ หน่วยงานของรัฐสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยการยึด आयัตทรัพย์สินและขายทอดตลาดทรัพย์สิน ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์ การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่

พ.ศ. 2539

(การดำเนินการเมื่อหน่วยงานของรัฐเกิดความเสียหาย)

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 12 พฤศจิกายน 2539*

*แจ้งตามหนังสือ นร 0214/ว235 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2539

ให้ผู้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหรือควบคุมราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ..หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ.. ดูแลให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวมีระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่สำหรับหน่วยงานของตนในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ขั้นตอนรายงานความเสียหายที่เกิดขึ้นเพื่อผู้บัญชาการอย่างชัดเจน
- (๒) การตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเช่นเดียวกับระเบียบนี้
- (๓) การส่งความเห็นให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ
- (๔) การให้ความเห็นชอบในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นทรัพย์สิน หรือ ซ่อมแซมบูรณะทรัพย์สินต่างไปจากเกณฑ์ที่กำหนด

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 12 พฤศจิกายน 2539*

*แจ้งตามหนังสือ นร 0214/ว235 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2539

- (๕) หลักเกณฑ์การดำประกั้นหรือวางหลักประกั้นในการให้เจ้าหน้าที่ผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทน
- (๖) การผ่อนผันในกรณีไม่สามารถชำระหนี้ได้หรือการประนีประนอมยอมความ
- (๗) การดำเนินการกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก
- (๘) กรณีอื่นตามความเหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบ
โดยในกรณีตามหมวด ๒ ของระเบียบนั้น ให้รัฐมนตรีที่เป็นผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือผู้ควบคุมหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นทำหน้าที่แทนกระทรวงการคลัง

สำหรับกรณีหน่วยงานอื่นของรัฐกรณีตามหมวด 2 ไม่ต้องรายงานกระทรวงการคลัง
[เรื่องเสร็จที่ 1703/2561](#)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

ที่มา

นิยามสำคัญ

เจ้าหน้าที่

ความเสียหาย

ผู้แต่งตั้ง

เจ้าหน้าที่

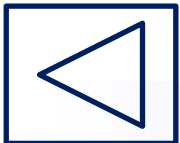
- ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง ผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะกรรมการหรือฐานะอื่นใด บรรดาซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือถูกสั่งให้ปฏิบัติงาน แก่หน่วยงานของรัฐ (ม.4 / ข้อ 4)

- **กรรมการ**

- คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ
- คณะกรรมการข้อจ้าง
- คณะกรรมการตามระเบียบการเงิน เช่น คกก.เก็บรักษาเงิน
- คณะกรรมการที่แต่งตั้งเฉพาะเรื่อง

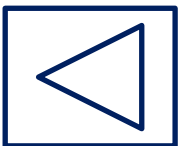
- **ลูกจ้าง**

- ลูกจ้างประจำ
- ลูกจ้างชั่วคราว
- มีใช้จ้างเหมาบริการ

ความเสียหาย (ข้อ 4)

- ความเสียหายที่เกิดจากการละเมิด
อย่างใดๆ แต่ไม่รวมถึงการออก
คำสั่งหรือกฏ

แนวทางปฏิบัติตามระเบียบฯ

- หมวด ๑

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำ
ละเมิดต่อหน่วยงาน
ของรัฐ

- หมวด ๒

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำ
ละเมิดต่อ
บุคคลภายนอก

แนวทางปฏิบัติตามระเบียบฯ

หมวด ๑

หมวด ๑

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำ
ละเมิดต่อหน่วยงาน
ของรัฐ

๑. กระทรวง ทบวง กรม (ส่วนกลาง+ภูมิภาค)

๒. ท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นๆ

รัฐวิสาหกิจ

อยู่ภายใต้ พ.ร.บ. ฯ

พ.ร.บ. การประปาส่วน
ภูมิภาค พ.ศ. 2522

พ.ร.บ.การนิคมอุตสาหกรรม
แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522

พ.ร.บ.ธนาคารเพื่อการส่งออกและ
นำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2536

พ.ร.ฎ. จัดตั้งองค์การ
จัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2538

พ.ร.บ.การทางพิเศษแห่ง
ประเทศไทย พ.ศ. 2550

พ.ร.บ.การยางแห่งประเทศไทย
พ.ศ. 2558

ไม่อยู่ภายใต้ พ.ร.บ. ฯ

- ตั้งตาม พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535

- ตั้งตาม ป.พ.พ.

หน่วยงานที่มี พ.ร.ฎ. กำหนด

การดำเนินการเมื่อเกิดความเสียหาย

1. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ (ข้อ 7)

เว้นแต่

- รัฐมนตรี ให้แจ้งต่อ นายกรัฐมนตรี
- กรรมการ ให้แจ้งต่อ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
- ไม่มีสังกัด ให้แจ้งต่อ กระทรวงการคลัง
- ไม่มีผู้บังคับบัญชา ให้แจ้งต่อ ผู้กำกับดูแล ผู้แต่งตั้ง หรือผู้สั่งให้ปฏิบัติงาน

การดำเนินการเมื่อเกิดความเสียหาย (ต่อ)

2. หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เสียหาย อาจแต่งตั้ง **คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น** ก่อนก็ได้
3. กรณีความเสียหาย **“มีเหตุอันควรเชื่อ**ว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่” ให้แต่งตั้ง **“คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด”** (ข้อ 8)
4. กรณี **“ไม่มีเหตุอันควรเชื่อ**ว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่” ไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการฯ เช่น **ภัยธรรมชาติ** เหตุ **3 จังหวัดชายแดนใต้** ผู้ชุมนุมทางการเมือง

การดำเนินการเมื่อเกิดความเสียหาย (ต่อ)

การดำเนินการเมื่อเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง ทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐอีกแห่งหนึ่ง (ข้อ ๘)

ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น จนถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
เว้นแต่เจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายเป็น

- รัฐมนตรี ให้แจ้งต่อ นายกรัฐมนตรี
- กรรมการ ให้แจ้งต่อ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
- ไม่มีสังกัด ให้แจ้งต่อ กระทรวงการคลัง
- ไม่มีผู้บังคับบัญชา ให้แจ้งต่อ ผู้กำกับดูแล ผู้แต่งตั้ง หรือผู้สั่งให้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง กก.ละเมิด

1. กรณีแต่งตั้งคณะกรรมการฯละเมิดเพียงหน่วยงานเดียว

ได้แก่ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของเงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับ
ความเสียหาย (ตามข้อ 8)

2. กรณีแต่งตั้งคณะกรรมการฯละเมิด ร่วมกัน

- เมื่อเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง ทำให้เกิดความเสียหายแก่
หน่วยงานของรัฐอีกแห่งหนึ่ง หรือหน่วยงานของรัฐมากกว่าหนึ่งแห่งได้รับ
ความเสียหาย หรือเกิดจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน
- ได้แก่ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เสียหาย และหัวหน้าหน่วยงาน
ของรัฐที่เจ้าหน้าที่สังกัด บรรดาที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี (ข้อ 9 ข้อ 10 ข้อ 11)

ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง กก.ละเมิด (ต่อ)

3. กรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
กระทำให้เกิดความเสียหายหรือมีส่วนกระทำให้เกิดความ
เสียหาย

ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา หรือ ผู้กำกับดูแล หรือควบคุมการ
ปฏิบัติงาน (ตามข้อ 12/1)

การดำเนินการเมื่อแต่งตั้ง/ไม่แต่งตั้งคณะกรรมการ

ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการรายงานไปยังผู้บังคับบัญชา หรือผู้กำกับดูแล หรือควบคุมการปฏิบัติงานเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการแต่งตั้งหรือไม่แต่งตั้งคณะกรรมการ (ข้อ 12)

ดำเนินการต่อไป

- ส่งให้แก้ไขใหม่

- ถ้าไม่แก้ไข ผู้บังคับบัญชา หรือ ผู้กำกับดูแล หรือควบคุมการปฏิบัติงาน มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือ เปลี่ยนแปลงกรรมการได้ตามที่เห็นสมควร

*กรณีมีการ**ชดใช้เงินครบถ้วน**แล้ว ไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการ

ฯ ละเมิด

คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด (1)

องค์ประกอบคณะกรรมการ

- มีจำนวนไม่เกิน 5 คน (ข้อ 8) [เรื่องเสร็จที่ 392/2549](#)

องค์ประชุม

- จำนวนกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด (ข้อ 13)
- ประธานไม่อยู่ให้เลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่แทน (ข้อ 13)
- มติที่ประชุมถือเสียงข้างมาก/ไม่เห็นด้วยให้ทำความเห็นแย้งไว้ (ข้อ 13)

หน้าที่

- ตรวจสอบข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐานพยานบุคคล/ผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบเอกสาร / วัตถุ / สถานที่ (ข้อ 14)
- พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ัน
ต้องชดใช้ (ข้อ 8)

คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด (2)

หน้าที่

- ตรวจสอบข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐานพยานบุคคล/
ผู้เกี่ยวข้อง
- ตรวจสอบเอกสาร / วัตถุ / สถานที่ (ข้อ 14)
- ต้องให้โอกาสแก่ผู้เสียหายได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดง
พยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม (ข้อ 15)
- พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหม
ทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้ (ข้อ 8) โดยมีข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมาย/
พยานหลักฐานที่สนับสนุน (ข้อ 16)
- สอบสวนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา

การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

**หนังสือ
กระทรวงการคลัง
ด่วนที่สุด ที่ กค
0406.7/ว.56 ลง
วันที่ 12
กันยายน 2550
เรื่อง แนว
ทางการสอบ
ข้อเท็จจริงความ
รับผิดชอบทางละเมิด
ตามประเภท
สำนวนการ
สอบสวน**

- **แบบบันทึก
การสอบสวน
(สล.๑)**
- **แบบรายงาน
การสอบสวน
(สล.๒)**

การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด (ต่อ)

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ 579/2552

1

แยกตามประเภทการกระทำ ความเสียหาย เพื่อให้
การสอบสวนละเอียดรอบคอบครบถ้วนทุกประเด็น

2

ให้ใช้แบบบันทึกการสอบสวน (สล.๑) ซึ่งมีการ
กำหนดให้มีการแจ้งสิทธิให้ผู้ถูกสอบสวนทราบ
ก่อนดำเนินการสอบสวน

3

ให้ใช้แบบรายงานการสอบสวน (สล.๒) เพื่อ
กำหนดสาระสำคัญที่จำเป็นเพื่อใช้เป็นแนวทางการ
รายงานผลการสอบสวน

การไม่ดำเนินการขเป็นกรกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายดังกล่าว

การวินิจฉัยสั่งการ สั่งสำนวนให้ กค.

1. เมื่อได้รับรายงานผลการสอบสวน ผู้แต่งตั้งต้องวินิจฉัยสั่งการว่า มีผู้รับผิดคดีใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ เป็นจำนวนเท่าใด
2. สั่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ ภายใน 7 วัน

(กรณีเจ้าหน้าที่ตาย ว75)

เว้นแต่ กรณีตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลัง ตรวจสอบ

การสอบสวน วินิจฉัยสั่งการ ส่งสำนวนให้ กค.

ประกาศกระทรวงการคลัง
เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้
กระทรวงการคลังตรวจสอบ ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2562
ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป
เล่มที่ 137 ตอนพิเศษ 10 ง วันที่ 13 ม.ค.2563

ใช้บังคับ 14 ม.ค. 2563

(กค 0415.1/ว 16 ลว.15 ม.ค. 2563)

ประกาศกระทรวงการคลัง

ความเสียหายที่ไม่ต้องส่งสำนวนให้ กค.ตรวจสอบ

**ความเสียหายครั้งละ
ไม่เกิน ๑ ล้านบาท**

- สาเหตุทั่วไป
- ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายฯ
- ทุจริต

**ความเสียหายครั้งละ
เกินกว่า ๑ ล้านบาท**

- สาเหตุทั่วไปรับผิดชอบ ๗๕ %
- ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายฯ รับผิดชอบ ๑๐๐%
- ทุจริต ให้ผู้ทุจริตรับผิดชอบ ๑๐๐ %และผู้ประมาทร้ายแรง รับผิดชอบ ๑๐๐ %

ความเสียหาย

- ที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้เจ้าหน้าที่ไม่
ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย

ให้บันทึกข้อมูลในระบบความรับผิดทางละเมิดและแพ่ง

<https://tcls.cgd.go.th/>

การพิจารณาของกระทรวงการคลัง

ตรวจสอบพยาน
หลักฐานที่เกี่ยวข้อง

ให้บุคคล
มาชี้แจงเพิ่มเติม

ให้รับฟังพยาน
หลักฐานเพิ่มเติม

ให้มี
คณะกรรมการพิจารณา
ความรับผิดชอบ
เป็นผู้พิจารณา
ให้ความเห็นต่อ
กระทรวงการคลัง
(ข้อ 21)

การพิจารณาของกระทรวงการคลัง

- ถ้ากระทรวงการคลังยังไม่แจ้งผลการพิจารณาให้ทราบ
 - ราชการส่วนกลาง/ส่วนภูมิภาค ก่อนอายุความ 2 ปี สิ้นสุด ไม่น้อยกว่า 6 เดือน
 - ราชการส่วนท้องถิ่น/รัฐวิสาหกิจ/หน่วยงานอื่นของรัฐ ก่อนอายุความ 2 ปี สิ้นสุด ไม่น้อยกว่า 1 ปี

ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ออกคำสั่ง/ฟ้องคดี ตามที่เห็นสมควร (ข้อ 17)

- เมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเสร็จ

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ (ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ) สั่งการตามความเห็นของกระทรวงการคลัง (ข้อ 18)

การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

ถ้าเป็นเงิน

ชดใช้เป็นเงิน

ถ้าเป็นสิ่งของ

ต้องชดใช้เป็นสิ่งของที่มี
สภาพ คุณภาพ ปริมาณ และ
ลักษณะอย่างเดียวกัน

ถ้าซ่อม

ต้องทำสัญญาตกลง และ
ซ่อมให้แล้วเสร็จโดยเร็ว
(6 เดือน)

ถ้าชดใช้ต่างจาก
ทรัพย์สินที่เสียหาย
หรือสูญหาย

ต้องทำความตกลงกับ
กระทรวงการคลัง

การผ่อนชำระเงิน

เจ้าหน้าที่
สามารถผ่อน
ชำระได้ตาม
หลักเกณฑ์
ของกระทรวง
การคลัง **ว115**

หากไม่เป็นไป
ตามหลักเกณฑ์
ดังกล่าว ให้ทำ
ความตกลงกับ
กระทรวง
การคลังเป็น
กรณีไป

ห้ามฟ้อง
ล้มละลาย
ในกรณีที่ไม่มี
เงินผ่อนชำระ
เว้นแต่เข้า
เงื่อนไขข้อ 27
แห่งระเบียบฯ

การผ่อนชำระ

ประกาศกระทรวงการคลัง

เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ของเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ 19 กันยายน 2545

(กค 0406.3/ว 115 ลว.18 พ.ย.2545)

วงเงิน	ไม่ต่ำกว่า ร้อยละของ รายได้	เวลา
ไม่จำกัดวงเงิน	-	ไม่เกิน 1 ปี
ไม่เกิน 500,000	20	ไม่เกิน 5 ปี
เกิน 500,000	20	ไม่เกิน 10 ปี

❖ ดอกเบี้ย อัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี

❖ ยกเว้น ผ่อนครบภายใน 1 ปี ไม่คิดดอกเบี้ย

การกระทำละเมิด ต่อบุคคลภายนอก (กระทรวง ทบวง กรม (ส่วนกลาง + ภูมิภาค))

หมวด 2

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำ
ละเมิดต่อ
บุคคลภายนอก

กระทรวง ทบวง กรม (ส่วนกลาง+ภูมิภาค)

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 12 พฤศจิกายน 2539*

ให้ผู้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหรือควบคุมราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ..หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ.. ดูแลให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวมีระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่สำหรับหน่วยงานของตนในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ขั้นตอนรายงานความเสียหายที่เกิดขึ้นเพื่อผู้บัญชาการทราบอย่างชัดเจน
- (๒) การตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเช่นเดียวกับระเบียบนี้
- (๓) การส่งความเห็นให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ
- (๔) การให้ความเห็นชอบในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นทรัพย์สิน หรือ ซ่อมแซมบูรณะทรัพย์สินต่างไปจากเกณฑ์ที่กำหนด

*แจ้งตามหนังสือ นร 0214/ว235 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2539

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 12 พฤศจิกายน 2539*

- (๕) หลักเกณฑ์การดำประกันหรือวางหลักประกันในการให้เจ้าหน้าที่ผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทน
- (๖) การผ่อนผันในกรณีไม่สามารถชำระหนี้ได้หรือการประนีประนอมยอมความ
- (๗) การดำเนินการกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก
- (๘) กรณีอื่นตามความเหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบ
โดยในกรณีตามหมวด ๒ ของระเบียบนั้น ให้รัฐมนตรีที่เป็นผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือผู้ควบคุมหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นทำหน้าที่แทนกระทรวงการคลัง

*แจ้งตามหนังสือ นร 0214/ว235 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2539

สำหรับกรณีหน่วยงานอื่นของรัฐกรณีตามหมวด 2 ไม่ต้องรายงานกระทรวงการคลัง
[เรื่องเสร็จที่ 1703/2561](#)

การดำเนินการเมื่อเจ้าหน้าที่ทำให้บุคคลภายนอกได้รับความเสียหาย

เจ้าหน้าที่ได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่

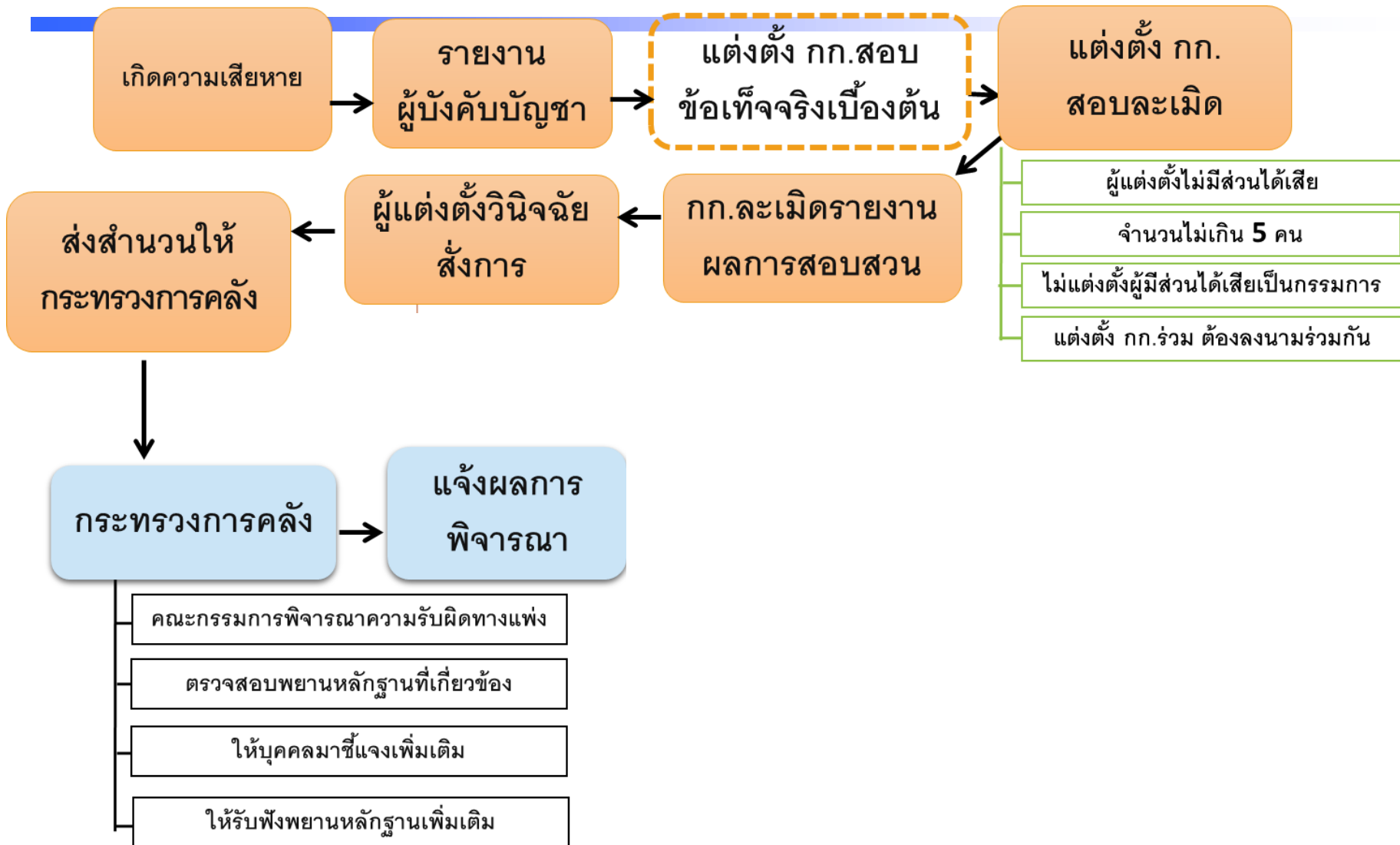

รายงาน
ผู้บังคับบัญชา
ตามลำดับ

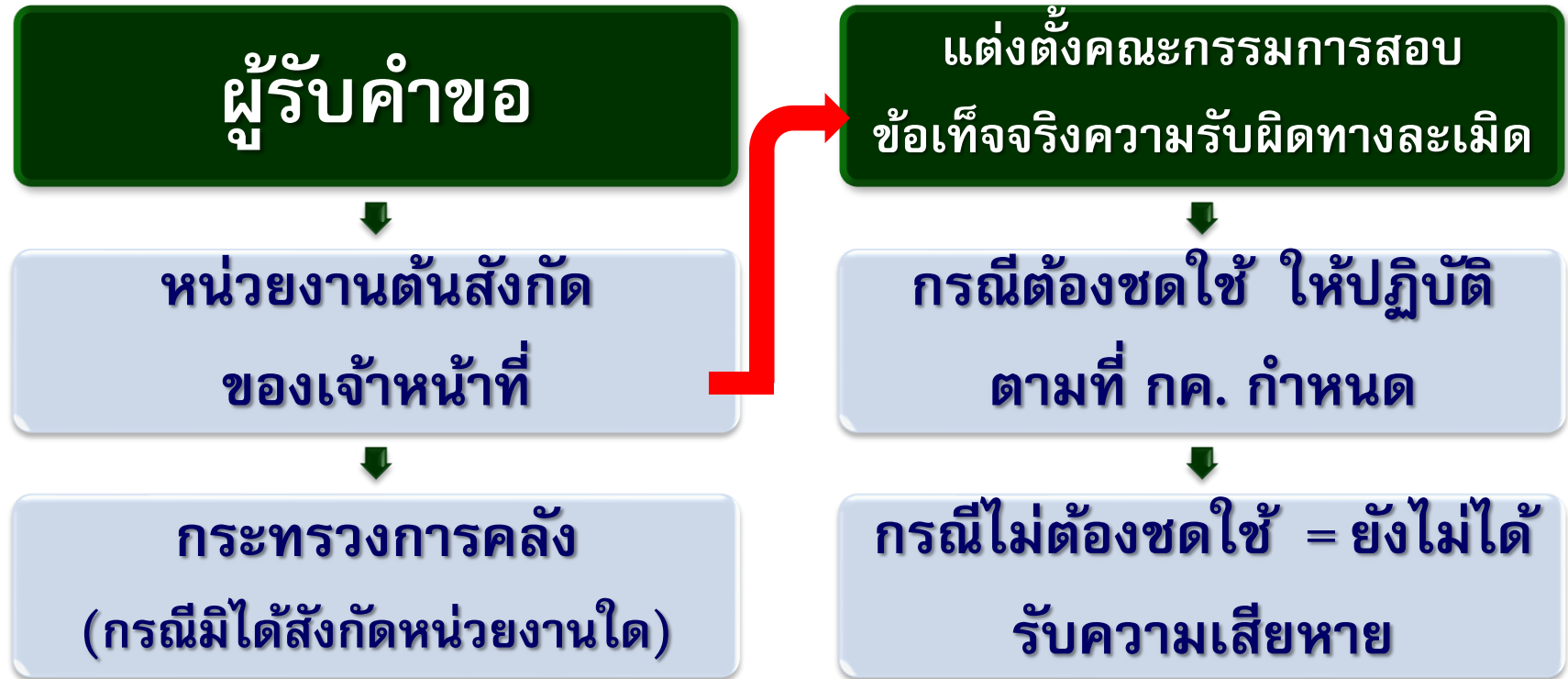

ดำเนินการ
ตามหมวด 1
โดยอนุโลม

การดำเนินการตามข้อ 8 - ข้อ 20

การดำเนินการกรณีผู้เสียหาย (บุคคลภายนอก) ยื่นคำขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

การดำเนินการกรณีผู้เสียหาย (บุคคลภายนอก) ฟ้องคดีต่อศาล

ถ้าผลคดีทางราชการแพ้

- ไล่เบี้ยเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 8
(จงใจ-ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง)

